

jej brez lastne krivde ni bilo mogoče, v zakonitem obroku potrebno ukreniti. O tem razsoja sodnik, pri katerem je bilo pravni lek oglasiti, po posebnej ustnej razpravi z odlokom, zoper katerega je dopusten rekurz (§ 57. št. 2.), če se ni ugodilo prošnji. Troške tega postopka nosi na vsak način tisti, ki je prosil za postavljenje na poprejšnji stan. Prepozno vloženo prošnjo zavrniti je uradoma.

VII. Redni pravni leki ovirajo zvršilo (§ 65), izredni ga ne ovirajo, toda po dotičnem predlogu dovoljuje se, če so se oglasili, le zvršilo v varnost (§ 67.).

Zvršilo v varnost more se tudi dovoliti, če se tožba vpira na listino, katerej gre polna vera (§ 68.) in se sodba pri prvem dnevu ni razglasila, ali če je toženec oglasil vzklic ali revizijo zoper sodbo, po katerej je bil nepogojno obsojen v plačilo (§ 69.). Izpisa sodbe, ki se je proglasila v prisotnosti obeh strank, ni treba prilagati (§ 66.).

V kolikor nima načrt za zvršilo posebnih določil ostanejo veljavna določila skrajšanega postopka z dne 24. oktobra 1845. Obrok za rekurz znaša v zvršilnem postopku 14 dni. *)

X.

Vsebina zapuščinskega prisojila. **)

V slučaju, objavljenem v št. 2. „Slov. Pravnika“, potrdilo je nadsodišče odlok deželnega sodišča ljubljanskega, ki je zavrnil zahtevo strank, naj se sprejmó potrebni dati v prisojilno pismo, da bo na podlagi tega pisma moč izpeljati zemljeknjižne preuredbe, prepis lastninskih pravic glede zapuščinskih zemljišč na ime dedičev.

*) Opomba uredništva. Ker se je, odkar smo začeli objavljati to razpravo, v strokovnih in v političnih listih o istem predmetu objavilo mnogo člankov, izjavljamo, da smo sprejeli razpravo že mnogo poprej.

**) Naravno je, da imajo v našem listu mesto pravniške diskusije vsake vrste, toraj tudi akademično polemizovanje proti že objavljenim razpravam in razzodilom. Edino tem potom okoristila se bode naša praksa.

Uredništvo.

Kakor poroča „Pravnika“ št. 2, sklicevalo se je nad-sodišče, strinjajoče se s prvo instanco, na to, da obrazec prisojilnega pisma, ki je izišel k § 174. zapušč. pat., nima nič o takej vsebini.

Obrazec se smatra toraj za zakon, in s tisto logiko morali bi veljati tudi napisi v zakonu ali marginalne ru-brike zakonom. Da niso, o tem je teorija in praksa davno izreкла se, pomagajo le k boljšemu razumevanju zakona.

Vsaj bi obrazec stal naravnost v protislovji z določ-bami zakonskega teksta samega, ki v § 174. št. 3. zapušč. pat. citujoč vrh tega § 158. ibid., toraj tudi besede: „substi-tucije . . . . . morajo se vpisati v javne knjige“, veli, da se morajo sprejemati v prisojilno pismo tudi omejitve last-ninskih pravic dedičevih, obremenjenje z vžitnimi in drugimi enakimi pravicami.

Ni čudo, da obrazec s tem zgubi svojo kogitativno ve-ljavo; obrazci bili so in bodo le ogrudi, ki v konkretnem slučaji dobe še le meso in kri, obrazci podajajo se le, da bi se dosegla enakost v praksi.

Zakon o postopku pri zapuščinskih razpravah res ne ukazuje, naj prisojilno pismo obsega podatke za zem-ljelnjižne spremembe; tega trebalo ni, ker leta 1854. še ni veljal novi zemljelnjižni red. Le-tá pa je zemljelnjižni postopek vstvaril kot celo formalen postopek, kjer sodnik nima izreči nikake sodbe, nima nič spoznavati, kjer le su-hoparno razloči, je-li v listinah, ki mu jih podaje prosilec, vtemeljeno to, kar se zahteva v prošnji, je-li prošnje zahteva izpeljiva v zemljiških knjigah. To izreka § 94. št. 3. o. z. z., in sicer za vse slučaje zemljelnjižnih ukrenitev na podlagi bodi si zasebnih listin, bodi si javnih, v § 33. črka d) o. z. z. naštetih. Rad bi videl zemljelnjižnega sodnika, ki bi do-volil prepis lastninske pravice in izbris propalih terjatev na podlagi prisojilnih pisem, izdanih v zmislu odlokov o raz-delitvi skupila, če ne bi navajala niti zemljišča, prodanega eksekutivnim potom, niti terjatev, katerih ni doseglo skupilo,

Ukazi § 85. o. z. z., da mora zahteva natanko navesti. kaj naj se vpiše v zemljiško knjigo, in ravno navedenega § 94., ne pripuste dvojbe o tem, da mora zemljelnjižni

sodnik v vseh slučajih viditi v prilogah zemljknižne prošnje to, kar vidi v petitu prošnje.

Naj tedaj zapuščinsko prisojilno pismo ne kaže tistega lica, kot ga ima petit? Da, prošnje za zemljknižne izvedbe na temelji zapuščinskih prisojil, morajo se vlagati po § 177. zap. pat. pri zapuščinski instanci sami, pa ta določba nikakor ne izreka, da zarad tega ni treba sprejemati zemljknižnih podatkov v prisojilno pismo, in če bi kedo polagal ta namen v omenjeno določbo, mora si reči, da je s poznejšim zemljknižnim zakonom razveljavljena.

Prošnjam zaznamovala so se vstopna vrata v sodišče pri zapuščinski instanci uvažajoč, kar je obče znano, kakim spremembam zapadejo zapuščinske razprave: oporoko more izpodbijati vdeleženeec v treh letih, novi dediči se morda najdejo i. t. d., vsled česar mora in more pravokrepnost prisojilnega pisma presoditi le zapuščinski sodnik sam.

Taisti nagibi porodili so tudi določbo, da se eksekucijske prošnje morajo vlagati pri razsodbenem sodniku, kajti sodbi sledi lahko sedaj na dnevnem redu stoječe ponovljenje razprave, postavljenje na poprejšnji stan i. t. d., in menim, da ga ni jurista, ki bi resno trdil, da v razsodbe in konečne odloke ni treba stavljati svote, ki jo mora plačati toženec, ali pa zemljknižnih podatkov pri lastninskih, zastavno-pravnih, vknjiženih terjatev tikajočih se in enakih tožbah, češ, eksekucijski uradnik bo itak iskal dotični pravdni akt, pa naj v zvršilnem odloku vpiše, za kaj je šla pravda in kaj naj je vzrok zvršilu.

Dedič mora, tako stoji v § 177. zap. pat., pri zapuščinski instanci poprositi vpis prisojila v javne knjige. Kakor se sedaj prisojilo ne vpisuje več v javne knjige, marveč to, kar pove sodniški odlok, tako niti dediču ni treba prositi več za dotični odlok. Po zakonu z dne 23. maja 1883, št. 82. d. z. se mora in more zgoditi sprememba zemljknižnega lica po podatkih zapuščinske razprave ex offio.

Ukaz pravosodnega ministerstva z dne 25. aprila 1884, št. 4407. sklicujoč se na opazke pri predlogi omenjenega zakona in na naredbo z dne 6. junija 1883., št. 8330, povrh še naravnost izjavi, da so se spremenila deloma določila

§§ 177. in 178. zap. pat. in kakor nalašč navaja §§ 94. in 76. o. z. z.

Čini se nam tudi, da je navedena odločba nadsodišča v protislovji naredbam predsedništva istega nadsodišča, katero je v ukazih z dne 5. julija 1883., št. 5670, in z dne 23. januarja 1885., ad n. 5670 tolmačilo sodiščem svojega okrožja zakon z dne 23. maja 1883., št. 82. d. z., ne da bi pri tem zamolčalo naloge zapuščinskega sodnika, naj sprejema potrebne izjave tako v zapuščinski zapisnik, kakor potrebne podatke v listine, izdane na podlagi zapuščinskih razprav, da bode moč izvesti zemljeknjižne spremembe.

Kje pa je bolje vtemeljiti zemljeknjižne podatke, ali v zapuščinskem zapisniku, ali v prisojilnem pismu? Nekaj izjav zapuščinskih vdeležencev bode se našlo, ki bi vsakako preveč raztegnile prisojilno pismo, in se bode priložil zemljeknjižnemu uradnemu odloku prepis dotičnih merodajnih odstavkov za zemljeknjižno listinsko zbirko, navadno pa zadoštuje prisojilno pismo potrebam uradnih odlokov v zemljeknjižnih zadevah, in le njega prepis hranil se bo v zemljeknjižnih spisih.

Slednjič odgovorim tudi še na vprašanje, kaj je bolje: naj zapuščinski sodnik preišče in pretiplje srce in obisti često trebušnatim zapuščinskim spisom, ali pa naj prepušča zemljeknjižnemu sodniku, zariti se ob svojem času, morda čez 30 let (saj na pr. pri prepisu vknjiženih terjatev, pripadlih v zapuščinski razpravi polnoletnikom, ni treba storiti ničesar ex off) v taiste zaprašene spise in po celo spremenjenih razmerah in nazorih poiskati podatkov, katerih treba, da napravi v redu zemljeknjižni odlok.

Mislim toraj, da je umestno, če ostanemo pri dosedanji praksi, ter stavimo v prisojilno pismo vse zemljeknjižne podatke, kar jih je dobiti v zapuščinskih spisih.

